

Jalgratta leiutamise liitis Võsu ja Vihula valla

Viis aastat tagasi leivad ühte kappi pannud Võsu ja Vihula valla omaaegsed juhid soovivad omavalitsustel ühinemisega kiirustada.

Andres Pulver

Ühinemiseelse Vihula vallavanema Tõnu Ammussaare sõnul sündis idee kahe naabervalla liitumiseks 1994. aasta septembris ja selle autoriks oli maletaja ning metsamees Üllar Hermlin. "Päris kindel ma küll pole, see võis olla ka Ilumäe külvanem Villu Jahilo," täpsustas Ammusaar.

Valdade ühinemise mõte leidis üldise heakskiidu ja riik lubas ühinevatele valdadele nii raha, seadusemuudatusi kui ka mitmesuguseid soodustusi. Paraku jäi riigi poolt lubatu tulemata.

Ainuvõimalik otsus

Tõnu Ammusaar tähendas, et vaatamata suurele segadusele ja kohatisele käegalöömis tundele ei teeks ta vallavanemana tänna midagi teisiti, kui aega kuus-seitse aastat tagasi keritaks. "Ühinemine ei ole toonud ühtegi tagasilööki, kordagi ei ole esil olnud teema, et ühinemine oleks viga olnud," rõõmustas Ammusaar.

Seda, et ühinemine oli õige ja ainuvõimalik, leidis ka endine Võsu ja praegune Vihula vallavolikogu liige Leo Luus. "Omavalitsused said ühinemisest kindlasti kasu, Vihula ehk küll pisut rohkem südamevalu kui Võsu," nentis Luus.

Tiiu Kivilo Toolset ütles, et vallakeskus läks küll suuremast osast inimestest kaugemale, kuid tänu sellele, et volikogus ja komisjonides on inimesi kõikidest

valla piirkondadest, on võim ehk isegi pisut rahvale lähemale tulnud.

Endine Võsu vallavanem Einar Ohov leidis, et kuivõrd valdadel olid ühinemisel suhteliselt vabad käed, siis vigu eriti teha ei saanudki. "Eks me rohkem jalgratast leiutasime. Seadus on küll ühiskondlik kokkulepe, aga kui on paremaid lahendusi, siis tuleb nende järgi käituda," soovitas Einar Ohov tegutsemismalli seadustega ähmaselt reguleeritud valdkonnas toimetamiseks.

Tõnu Ammussaare hinnangul oleksid vallad võinud suhetes riigiga olla resoluutsemad ja järjekindlamad, sest riigiga sõlmitud kokkulepped paraku ei pidanud ja riik tuli sundida antud lubadusi täitma.

"Valdade piire on pidevalt muudetud ja tänane seis ei jää Vihula vallas ilmselt viimaseks," ütles Einar Ohov, kes on praegu Vihula abivallavanema ametis.

Kõigil valdadel, kes ühinemist kaaluvad, soovitasid mõlemad eksvallavanemad see asi igal juhul ära teha. "Maksab eelkõige valla elanike arv ja tulevikku vaadates tuleb meilgi mõelda sellele, kuidas püsielanikke valda juurde meelitada," ütles Tõnu Ammusaar, kes on praegu Vihula vallavolikogu aseesimees.

Karepa kant võib lahkuda

Küll lisasid kogu protsessi algusest lõpuni läbi teinud mehed, et mõistlik oleks kasutada selle töö jaoks projektijuhti, kes tegeleks ainult ühinemisprobleemidega.

"See ei pea olema keegi väljastpoolt, on isegi parem, kui selleks on oma inimene, näiteks

VALLAVANEMAD

Einar Ohov (vasakul) ja Tõnu Ammusaar.

abivallavanem," pakkus Tõnu Ammusaar üheks variandiks.

Regionaalminister Jaan Õunapuu poolt välja pakutud skeemi, mille kohaselt Vihula vald võiks ühineda Haljala ja Kadrina vallaga, ei pidanud reedel Sagadi mõisa valdade ühinemise aastapäeva tähistama kogunenutest peaaegu keegi vähemalt lähitulevikus teostatavaks.

Küll räägiti aga sellest, et Vihula valla idapoolsed külad võivad vallast lahtu liüa. Tiiu Kivilo sõnul ühineks Karepa ja Toolse kant meelsasti Haljalaga, sest Haljala jääb Rakvere poole sõites niikuinii tee peale ja inimestel on sinna lihtsam pääseda.

"On olnud kuulda jutte ka selle kohta, et Kunda pidi teema ettepaneku meie kandi külade endale saamiseks," lisas Kivilo, kes aga kartis, et nii ühel kui ka teisel juhul jääks Karepa ja Toolse kant ikkagi valla ääremeaks.